

I. ĐỌC- HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

*“Tổ quốc là tiếng mẹ
Ru ta từ trong nôi
Qua nhọc nhằn năm tháng
Nuôi lớn ta thành người*

*Tổ quốc là mây trắng
Trên ngút ngàn Trường Sơn
Bao người con ngã xuống
Cho quê hương mãi còn*

*Tổ quốc là cây lúa
Chín vàng mùa ca dao
Như dáng người thôn nữ
Nghiêng vào mùa chiêm bao*

*Tổ quốc là ngọn gió
Trên đỉnh rừng Vị Xuyên
Phất lên trong máu đỏ
Bao anh hùng không tên”*

(Trích “Tổ quốc là tiếng mẹ” – Nguyễn Việt Chiến, nguồn: “Tổ quốc nhìn từ biển”, NXB Phụ nữ, 2015)

Câu 1. (0,75 điểm) Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào? Chỉ ra cách gieo vần trong khổ thơ sau:

*Tổ quốc là ngọn gió
Trên đỉnh rừng Vị Xuyên
Phất lên trong máu đỏ
Bao anh hùng không tên*

Câu 2. (1,0 điểm) Trong đoạn thơ trên, tác giả đã so sánh Tổ quốc với những hình ảnh nào? Qua những hình ảnh đó, em thấy Tổ quốc hiện lên như thế nào?

Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu hiệu quả nghệ thuật của một biện pháp tu từ được tác giả sử dụng trong hai câu thơ sau?

*“Tổ quốc là tiếng mẹ
Ru ta từ trong nôi”*

Câu 4. (0,5 điểm) Em hiểu như thế nào về hai câu thơ sau:

Bao người con ngã xuống

Cho quê hương mãi còn

Câu 5. (0,75 điểm) Nêu những thông điệp ý nghĩa từ đoạn trích trên.

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm) Viết đoạn văn từ 5 đến 7 câu nêu cảm nghĩ của em sau khi đọc đoạn trích bài thơ “Tổ quốc là tiếng mẹ” (Nguyễn Việt Chiến) trong phần Đọc- hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm). Trong gia đình, mỗi người thân đều để lại trong em những tình cảm sâu sắc. Hãy viết một bài văn biểu cảm bày tỏ tình cảm, cảm xúc và suy nghĩ của em về một người thân trong gia đình mà em yêu quý nhất.

_____ *Hết* _____

Họ và tên thí sinh: Phòng: SBD:

Chữ ký của giám thị 1: Chữ ký của giám thị 2:

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ I

Môn: Ngữ văn lớp 7

Năm học 2025 - 2026

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I.	1	Câu 1. (0,75 điểm) Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào? Chỉ ra cách gieo vần trong khổ thơ sau: <i>Tổ quốc là ngọn gió</i> <i>Trên đỉnh rừng Vị Xuyên</i> <i>Phất lên trong máu đỏ</i> <i>Bao anh hùng không tên</i> - Thể thơ: Năm chữ - Cách gieo vần trong khổ thơ là vần chân (gió- đỏ) *Cách chấm: - Đúng thể thơ: 0,25 điểm - Nêu đúng cách gieo vần: 0,25 điểm - Chỉ đúng 1 cặp vần: 0,25 điểm	1,0 điểm
	2	Câu 2. (1,0 điểm) Trong đoạn thơ trên, tác giả đã so sánh Tổ quốc với những hình ảnh nào? Qua những hình ảnh đó, em thấy Tổ quốc hiện lên như thế nào? - Tác giả so sánh Tổ quốc với nhiều hình ảnh quen thuộc và thiêng liêng như: + <i>tiếng mẹ ru,</i> + <i>mây trắng Trường Sơn,</i> + <i>cây lúa chín vàng,</i> + <i>dáng người thôn nữ,</i> + <i>ngọn gió trên đỉnh rừng Vị Xuyên.</i> - Qua những hình ảnh đó, Tổ quốc hiện lên vừa gần gũi, thân thương, vừa thiêng liêng, lớn lao, gắn liền với cuộc sống bình dị của nhân dân và sự hi sinh của bao thế hệ con người Việt Nam. *Cách chấm: - Chỉ đúng 4-5 hình ảnh so sánh: 0,5 điểm - Chỉ đúng 2-3 hình ảnh so sánh: 0,25 điểm - Chỉ đúng 1 hình ảnh so sánh: Không cho điểm - Nhận xét đúng đủ 2 ý: 0,5 điểm - Nhận xét đúng 1 ý: 0,25 điểm (GV linh hoạt cho điểm với những cách diễn đạt khác nhau)	1,0 điểm
	3	Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu hiệu quả nghệ thuật của một biện pháp tu từ được tác giả sử dụng trong hai câu thơ sau? <i>“Tổ quốc là tiếng mẹ</i>	1,0 điểm

		<i>Ru ta từ trong nôi”</i> - Biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ là so sánh: <i>Tổ quốc</i> được so sánh với <i>tiếng mẹ ru</i> (0,25) - Hiệu quả nghệ thuật: (0,75) + Gọi hình ảnh, góp phần làm cho câu thơ có cách diễn đạt sinh động, hấp dẫn, tăng hiệu quả diễn đạt. + Biện pháp này làm nổi bật hình ảnh Tổ quốc như người mẹ hiền, dịu dàng, yêu thương, nuôi dưỡng con người từ thuở ấu thơ. Qua đó, tác giả khơi gợi tình yêu Tổ quốc sâu sắc, tự nhiên và bền chặt trong mỗi con người. + Bộc lộ tình yêu, lòng tự hào, biết ơn của tác giả đối với Tổ quốc. Nhấn nhủ mỗi người hãy biết trân trọng, giữ gìn, bảo vệ và dựng xây quê hương, đất nước. *Cách chấm: - Gọi tên và chỉ ra đúng biểu hiện của phép tu từ (0,25 điểm) - Phân tích tác dụng: Mỗi tác dụng đúng cho 0,25 điểm	
	4	Câu 4. (0,5 điểm) Em hiểu như thế nào về hai câu thơ sau: <i>Bao người con ngã xuống</i> <i>Cho quê hương mãi còn</i> - Hai câu thơ thể hiện sự hi sinh to lớn của bao thế hệ con người Việt Nam đã ngã xuống vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Nhờ máu xương và sự hi sinh ấy mà quê hương, đất nước được trường tồn, phát triển. (0,25) - Đây là lời nhắc nhở mỗi người cần biết trân trọng, biết ơn những người đã hi sinh vì Tổ quốc. (0,25)	(0,5 điểm)
	5	Câu 5. (0,75 điểm) Nêu những thông điệp ý nghĩa từ đoạn trích trên. Những thông điệp ý nghĩa từ đoạn trích: - Tổ quốc vừa thiêng liêng, lớn lao vừa gần gũi, thân thuộc. - Tổ quốc được làm nên từ tình mẹ, từ lao động, từ máu xương của bao anh hùng vô danh. - Mỗi người cần nuôi dưỡng tình yêu nước, lòng biết ơn và ý thức trách nhiệm trong việc gìn giữ, xây dựng Tổ quốc. *Cách chấm: - HS nêu được 2-3 thông điệp: 0,75 điểm - HS nêu được 1 thông điệp: 0,5 điểm	(0,75 điểm)
Phần II	Câu	Nội dung	Điểm
	1	Câu 1. (2,0 điểm) Viết đoạn văn từ 5 đến 7 câu nêu cảm nghĩ em sau khi đọc đoạn trích bài thơ “Tổ quốc là tiếng mẹ” (Nguyễn Chiến) trong phần Đọc- hiểu.	

	Về hình thức: (0,75 điểm) - Viết đúng hình thức đoạn văn, đủ số câu, đúng định hướng (0,25 điểm) - Đảm bảo chính tả, ngữ pháp (0,25 điểm) - Diễn đạt lưu loát, có sáng tạo, giàu cảm xúc (0,25 điểm) *Về nội dung: (1,25 điểm) - Giới thiệu tác giả, tác phẩm, cảm nghĩ khái quát về bài thơ (0,25 đ) - Cảm nghĩ về chủ đề của bài thơ: (0,5 điểm) + Cảm nhận được hình ảnh Tổ quốc vô cùng gần gũi mà cũng thật thiêng liêng. Tổ quốc hiện lên qua tiếng ru của mẹ, qua cây lúa chín vàng, qua dáng người thôn nữ, qua những ngọn núi, cánh rừng thân quen của quê hương đã đi vào những trang sử hào hùng. + Tổ quốc gắn liền với cuộc sống bình dị của nhân dân và sự hi sinh của bao thế hệ con người Việt Nam. Nhờ máu xương và sự hi sinh ấy mà quê hương, đất nước được trường tồn, phát triển. - Cảm nghĩ về nghệ thuật của bài thơ: (0,25 điểm) Với thể thơ 5 chữ, từ ngữ hình ảnh giản dị mà giàu sức gợi, biện pháp tu từ so sánh, liệt kê, các từ láy..., bài thơ cho thấy những cảm nhận sâu sắc về Tổ quốc từ đó cho thấy tình yêu và niềm tự hào dân tộc của tác giả. - Khẳng định lại ấn tượng chung về bài thơ, nêu cảm xúc, suy nghĩ hoặc nêu thông điệp từ bài thơ: (0,25 điểm) Bài thơ giúp em thêm yêu Tổ quốc và nhắc nhở em phải sống có trách nhiệm hơn với quê hương, đất nước mình. (giáo viên linh hoạt cho điểm, trân trọng quan điểm riêng của học sinh cũng như những cách diễn đạt khác miễn là phù hợp với bài thơ)	
2	Câu 2. (4,0 điểm). Trong gia đình, mỗi người thân đều để lại trong em những tình cảm sâu sắc. Hãy viết một bài văn biểu cảm bày tỏ tình cảm, cảm xúc và suy nghĩ của em về một người thân trong gia đình mà em yêu quý nhất.	
	a. Bài viết đúng kiểu bài văn biểu cảm: Dùng phương thức biểu đạt chính là biểu cảm, có sử dụng kết hợp hiệu quả yếu tố miêu tả, tự sự để làm tăng sức truyền cảm, hấp dẫn cho câu chuyện. - Bố cục rõ ràng, đủ ba phần: Mở bài (giới thiệu về người thân của em), thân bài (biểu cảm về người thân, kết bài (khẳng định lại tình cảm cảm xúc của em với người thân). - Diễn đạt trôi chảy, mạch lạc, liên kết chặt chẽ, tình cảm tự nhiên, trong sáng.	0,25

	b. Xác định được đúng yêu cầu của đề: Viết một bài văn biểu cảm bày tỏ tình cảm, cảm xúc và suy nghĩ của em về một người thân trong gia đình mà em yêu quý nhất. Gắn với người thân có thể là một kỉ niệm sâu sắc, khó quên; là những câu chuyện có ý nghĩa nhân văn, thiết thực.	0,25
	c. Nội dung 1. Mở bài: (0,25 điểm) - Dẫn dắt, giới thiệu về người thân đã để lại trong em những ấn tượng sâu sắc. - Nêu ấn tượng, cảm xúc của em về người thân đó. 2. Thân bài: (2,5 điểm) HS có thể triển khai các ý theo nhiều cách, nhưng cần biểu cảm về những nội dung sau: - Giới thiệu khái quát về người thân em định biểu cảm (tên tuổi, ngoại hình, công việc, sở thích, tính cách...). - Biểu cảm về vẻ đẹp, về những nét nổi bật của người thân (Chọn những đặc điểm tiêu biểu về ngoại hình, tính cách... để nêu cảm nghĩ. Để tránh nhầm lẫn với văn miêu tả, khi biểu cảm về hình dáng đặc điểm của người thân cần dùng nhiều phương pháp gợi tả, các biện pháp tu từ và đưa tình cảm của mình vào). - Kỉ niệm riêng, sự gắn bó của em với người thân-> Biểu cảm về vai trò, ý nghĩa của người thân trong đời sống vật chất và tinh thần của em - Người thân đã gợi cho em những suy nghĩ, bài học gì về những phẩm chất đáng quý, bài học làm người, kinh nghiệm sống.... 3. Kết bài: (0,25 điểm) - Khái quát lại tình cảm, cảm xúc của em về người thân. - Lời hứa hẹn, mong ước.	3,0
	d. Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Lời văn sinh động, giàu cảm xúc có những tìm tòi, lựa chọn từ ngữ, hình ảnh; sử dụng các biện pháp tu từ để thể hiện dụng ý của người viết...	0,25
	*Cách cho điểm chung toàn bài: - Điểm 3,5- 4,0: Hiểu đề, đáp ứng tốt các yêu cầu về kiến thức và kĩ năng. - Điểm 2,75- 3,25: Cơ bản đáp ứng được các yêu cầu, có thể mắc một vài lỗi nhỏ. - Điểm 2,0- 2,5: Đáp ứng được 1 /2 yêu cầu của đề, mắc một vài lỗi nhỏ. - Điểm 1- 1,75: Đáp ứng được một số yêu cầu của đề, còn mắc một vài lỗi.	

		- Điểm 0,25- 0,75: bài viết còn sơ sài, mắc vài lỗi diễn đạt. - Điểm 0: Không làm bài hoặc lạc đề.	
--	--	---	--

